

גלגולו של כתב

איך למדתי לאהוב מחשבים ולהתפרנס מכתובה על IT ארגוני

לא הכל שחור

2003: תחילת סיקור אינטנסיבי של אגף התיקשוב החדש שהוקם בצבא; 2005: ראיון עם קצין בכיר במצו"ב, מרכז צופן ובקרה של הצבא; 2005: ראיון בלעדי עם ת'מנמ"ר השב"כ. עיצוב (מקצועית) שרוב הנאמר בו לא היה לפרסום; קיץ 2006, עזה: צה"ל והמשרה נערכים להתנתקות; 2007, מטה השב"כ, אי שם במרכז הארץ: שיחה שלא לציטוט עם ראש הרשות לאבטחת מידע, רא"ם, בשב"כ. אלו, כמו גם מאות ראיונות נוספים - מראים שלא הכל שחור במדינתנו. ישנם עובדי ציבור איכותיים, העושים עבודתם נאמנה.

2006. סן פרנסיסקו, כנס אורקל. הופעתו המקצועית של הזמר אלטון ג'ון היוותה את שיאו של הכנס, עם כל הכבוד לענקית ה-IT. הבריטי הצעוני ריגש את כל 30,000 המאזינים, ואני בהם.

2007. אורח הכבוד בכנס אחסון שבדאלאס, טקסס: פרנק אבנגיל, נוכל בינלאומי שחצה את הקווים, ולאחר שישב בכלא עבד ב-FBI. ליאונרדו די-קפריו גילם את דמותו בסרט "תפוס אותי אם תוכל". מגיל 16 אבנגיל גנב זהויות, רימה, ובתוך שנתיים "זכה" להיכלל ברשימת עשרת המבוקשים של ה-FBI, כשהתחזה לטייס, לרופא ולעורך דין, וגנב יותר משני מיליון דולרים. הרצאת אבנגיל, כיום נוצרי אדוק, הדמיעה את כל משתתפי הכנס.

2011-2012: סיבר, סיבר, סיבר. נתבקשתי לסכם שלושים שנה לאנשים ומחשבים. שיתפתי את הקוראים והקוראות באנקדוטות שריגשו אותי וברגעים שהסבו לי נחת במהלך יותר מעשור, כשאני באכסניה זו, המשמשת לי כבית.

עברתי הרבה, ובעיקר למדתי והשכלתי. טכנופוב קטן נשארתי, אך עולם חדש נגלה לפני, עולם לא רע בכלל. אז מי אמר ש-IT זה משעמם?

מיינפרייט, IT ירוק, דאטה סנטר וגם - מי היה מאמין - איך שולחים אי-מייל. מצאתי עצמי נע על הקו הדק, אתית, של עבודה בכלי שיווקי מצד אחד, ובכלי תקשורת השואפים למקצועיות, לאמינות ולאוניברסיטיות מצד שני. למלעזי אנשים ומחשבים, וכאלו לא חסרים, ענית, ואני עונה אותה תשובה: כשעבדתי ב"הארץ", הנחו אותי יותר מה לכתוב וגם צנזרו אותי יותר - הרבה יותר.

IT זה רע?

ברלין, 2003. כנס סאן. לצד ביקור בבונקר של היטלר, ראייתי בכיר בסאן. להפתעתי, במקום לשמוע את המשפטים השיווקיים הרגילים, שמעתי מדוע IT זה רע (!). לאיש נעים ההליכות קראו ג'ון גייג', אז החוקר הראשי בסאן. בעברו היה נער פרחים, עבד עם רוברט קנדי, התובע הכללי של ארה"ב ואח של ג'ון, הנשיא. לאחר מכן עשה מעבר חד נוסף והיה המפיק של הרולינג סטונס. "כל חברות ה-IT נושאות באחריות לכך שהעולם מתקדם למימוש חזונו של ג'ורג' אורוול, '1984'. כל התחזיות הבדיוניות מתגשמות, לצערי, ואת חברות ה-IT זה לא מעניין, כי הן רואות הכל דרך הארנק. ההיבטים המוסריים וההשלכות של הקדמה - אינם מעניינים אותן", התריע בזעם. הוא מתח ביקורת על כלל תעשיית ה-ICT, לרבות סאן - מעסיקתו. כך נמשכו להם דברי הביקורת והתוכחה בשיחה פילוסופית מרתקת, ששילבה טכנולוגיה, אופי האנושות ומוסר, בלי אף מילה טובה על סאן...

הוא לא היה היחידי לבקר: ב-2010 ראייתי את עו"ד הארייט פירסון, בכירה מאוד ביבמ ונציבת הפרטיות של הענק הכחול. פירסון, יועצת לנשיא ברק אובאמה לתחום האבטחה, התלוננה שהרשתות החברתיות בענק הכחול עם 400 אלף עובדי, ומחוצה לו, מקשות עד מאוד על עבודתה.

בסוף 1999 הגעתי במקרה לעבוד באנשים ומחשבים. פרק העיתונות בחיי, חשבתי בטעות - מאחורי. אבל עיתונאות, כמו זרקורי הבמה לשחקנים ואקשן לשוטרים וגנבים - היא סם, ממכר ומשכר ובמהרה נשאבתי לעבודה. לפני משימתי הראשונה שאל אותי יהודה קונפורטס, העורך הראשי של הקבוצה, לעברי. השבתי שעסקתי בביטחון בנתב"ג ובצה"ל. "תכסה אבטחת מידע", קבע. לא שינה לו שאין קשר בין התפקידים שמילאתי ותחום אבטחת מידע מיחשובית, וגם - שאיני יודע איך נראה מחשב. לא אשכח את המראוויין הראשון מחו"ל שלי: ד"ר ראג' נתן, CTO סייביס, אז ספקית בסיסי נתונים. האנגלו-הודית שלו, שתובלה במנחים טכנולוגיים לרוב, הקשתה מאוד על מלאכת הראיון. הקלטת בטייפ המנהלים נשחקה מרוב שקלוטים.

כמה שבועות לאחר מכן, כנס האקרים הראשון בארץ, במסגרת כנס InternetWorld בגני התערוכה. הוקפתי בחבורת מוזרים - רוזים, לובשי שחורים ואלמוניים. לצדם בלטו כאפריקאים בקוטב בלשי משטרה סמויים ושב"כניקים. חשבתי שהם באו לתפוס האקרים רעים, ובדיעבד - הסתבר שהם רצו לגייסם. ראייתי את אורח הכבוד, קפטן קראנץ', מבלי שאדע כמה דמותו מיתולוגית. ג'ון דרייפר, זה שמו, סיפר כיצד עקף מערכות טלפוניה בארה"ב בסוף שנות ה-70, האזין ל-FBI בכמה לחיצות מקשים חכמות, וביצע שיחות טלפון בחינם. דרייפר נחשב למייסד ז'אנר הפריצות, כשגילה במקרה כנער, שהמשרוקית המצורפת לקופסת דגני הבוקר מסוג קראנץ', משמיעה צליל בתדר שמשבש את פעולת מרכזיות הטלפון.

מאז והלאה התגלגלתי מכנס לכנס, מאירוע לאירוע, מראיון לראיון. לומד אט אט (האמינו לי: זה היה לאט) מה הם בסיסי נתונים, ERP, CRM, DDos, נוזקה, תוכה, SOA,

ידידתנו הקטנה מסיאטל, מיקרוסופט, שרק שנה קודם לכן הכריזה על מערכת הפעלה מבוססת דיסקט (DOS 1.0), הכריזה בשנת 1982 על שתי שפות תכנות שמתאימות ל-DOS. הכוונה לשפת פורטרן ושפת קובל. שפות שעד אז ידעו לעבוד אך ורק במחשבי מיינפרייט בדרך כלל, ובמקרים חריגים גם על מחשבי ואקס של דיגיטל.

ובאותה שנה בדיוק החליטו ארבעה אנשים שעבדו עד אז בתעשיית האלקטרוניקה בארה"ב שהגיע הזמן להקים חברה שתעסוק בייצור שרתים חזקים ומערכות הפעלה מבוססות יוניקס - לחברה הם קראו סאן, ומאז החברה עברה שינויים גדולים, הובילה את עולם ההיי-טק, תרמה לנו את שפת הג'אווה, הייתה חביבת הסטארט-אפים בבום של שנות ה-90, אבל בשנת 2010 נקנתה על ידי אורקל, ומאז נעלמה.

במקביל להקמת סאן, החליט רוד קניון, יוצא חברת טקסט אינסטרומנטס (TI), להקים את חברת קומפק, שתייצר תואם-יבמ. המונח תואם יבמ בוודאי אינו מוכר לרוב הקוראים, אבל אם חייט בסוף שנות ה-80 ובתחילת שנות ה-90, יכולת לקנות מחשב אישי של יבמ (שפרסמה אותו דמותו של הנווד צ'רלי צ'פלין) באלפי דולרים, או שרכשת תואם-יבמ, שידע לעשות כמעט את מה שהמחשב של יבמ ידע לעשות - אבל בחצי מחיר.

חברה קטנה נוספת שהוקמה בשנת 1982 היא חברת אדובי שהיום מוכרת לנו בזכות הצפיין לקובצי PDF, אבל בזמנו עסקה בעיקר בתחום הגרפיקה והאנימציה.

אחד החידושים שהוכרו בשנת 1982 לא זכה לתהודה גדולה, אבל מאד ועד לפני כ-5 שנים לא היה אדם על פני כדור הארץ שלא השתמש בו - הכוונה להכרזה של חברת האלקטרוניקה היפנית סוני על נגן CD למוסיקה הראשון בעולם. כן, ב-1982 השתנו פני המוסיקה לחלוטין, ובגלל אותה המצאה יפנית אנחנו שומעים היום מוסיקה דיגיטלית ולא אנלוגית.

ובזמן שבלבנון צה"ל נלחם כנגד הפתח-לנד, מלחמת גרילה לא פשוטה בהחלט, קם לו בחור צעיר בין 15 בסך הכל ושחרר את תיבת פנדורה שמסכנת עד היום מאות מיליונים של אנשים ומספקת תעסוקה ללא מעט חברות ישראליות. הכוונה לריק סקרנטה, תלמיד תיכון שיצר את וירוס המחשב הראשון בעולם וקבע את שמו ל-"ELK CLONE".